

ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ: ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

УДК 268

ТРИАДА: ВІРА, НАДІЯ І ЛЮБОВ У ХРИСТІЯНСТВІ ТА МОЄМУ ЖИТТІ

Оксана Віролайнен

*Національний університет «Острозька академія» (м. Острозь)***Анотація:**

У статті порушено важливе питання щодо формування світоглядних категорій віри, надії, любові в особистому житті людини. Розкрито сутність концепту віри як першого кроку до пізнання любові Божої та надії на Нього. Визначено методи духовно-морального виховання: формування духовної свідомості й стимулювання моральної діяльності й поведінки.

Ключові слова:

триада віра, надія, любов; чесноти; завіт людини з Богом; благословення спасіння; Бог; Христос; Новий Завіт.

Аннотация:

Виролайнен Оксана. Триада: вера, надежда и любовь в христианстве и в моей жизни. В статье затронут важный вопрос формирования мировоззренческих категорий веры, надежды и любви в жизни каждого человека. Раскрыта сущность концепции веры, которая становится первым осмысленным шагом к познанию Божьей любви и надежды на Него. Выделены методы духовно-морального воспитания: формирование духовного мышления, саморазвитие и стимулирование моральной деятельности и поведения.

Ключевые слова:

триада вера, надежда, любовь; добродетели; завет человека с Богом; благословение спасения; Бог; Христос; Новый Завет.

Resume:

Virolainen Oksana. Triad of faith, hope and love in Christianity and my life.

In the article an important question is raised concerning the establishment of such worldview criteria as faith, hope and love in personal life of a human being. The purpose of the article is to expose the essence of faith concept as the first step to understanding of God's love and reliability on Him. The results of the investigation include selecting methods for spiritual and moral education: spiritual consciousness formation and moral activity and behavior stimulation.

Key words:

triad of faith, hope, love; virtues; covenant between the human being and God; blessed salvation; God; Christ; New Testament.

Постановка проблеми. Величезний потік неконтрольованої інформації, що невпинно ллється з екранів телевізорів, і комп'ютерне виховання негативно впливають на розвиток соціально-культурного й релігійного світогляду дітей. Так формується модель людини з матеріалістичними поглядами й цінностями, утрачається сутність чеснот, необхідних у людському житті, унаслідок чого маємо «душі сучасного молодого покоління розорені, спустошені та перекручені» [8, с. 150]. Уважаємо за необхідне формувати духовну систему виховання учнівської молоді, прищеплювати моральні цінності в церковних і загальноосвітніх школах й визначити духовно-моральний складник освітньо-виховного процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання духовно-морального виховання молоді з використанням традиційних християнських цінностей розглянуто в дослідженнях таких сучасних українських науковців, як В. Жуковський, Л. Кузьмінська, К. Нікітська та ін. Особливості духовно-морального виховання в початковій школі досліджували А. Душна, В. Ворожбіт, Л. Хорунжа та ін. Християнській етиці як засобу морального

виховання молоді присвячено роботи Т. Саннікової, О. Скоробагатської, І. Яковенко та ін.

Формулювання цілей статті. Ключовим завданням є розкриття й поглиблення розуміння сутності концепту віри як першочергового кроку до пізнання любові Божої щодо людини та надії на Його вічне спасіння. Також маємо на меті спонукати людину замислитися над формуванням власного світогляду через призму триади: віра, надія, любов і почати пошук Того, Хто створив цей світ і, власне, саму людину як особистість.

Виклад основного матеріалу дослідження. У наш непростий і швидкоплинний час гостро постає питання віри, надії та любові. Часто ці три поняття розглядають окремо одне від одного й тому губиться той глибинний зміст, який закладено в них Творцем.

У біблійній розповіді про створення світу (1 М. 1-3) [2, с. 9–12] саме слово любов не трапляється, однак ми, читаючи про ті благословення, які Господь дарував Адамові та Єві, розуміємо перше одкровення про безмежну Божу любов. Бог бажає дарувати Своєму творінню повноту життя, але цей дарунок

припускає вільне поєднання людини з Його волею. Бог починає цей діалог любові завітом. Адам вирішив украсти те, що йому й так належало, він дозволив увести себе в оману та скоїв гріх [1, с. 127].

Відтепер таємниця безмежної любові поглиблюється, переходячи в милість і обітницю спасіння для грішних так, щоб близькість людини й Бога поступово відновилась. Таким чином, стане можливим продовження Божого плану [7, с. 341]. Покараному Адамові, а згодом і всьому Божому народові буде проголошено майбутнє, сповнене надією, аби він отримав утіху, бо «надія убогих не згине назавжди» (Пс. 9:19) [2, с. 510]. Навіть невірність народу Божого не є перешкодою для надії: люблячий Бог усе пробачить Своему народові (Іс. 54:4-10) [2, с. 682].

У Старому Завіті ми виявляємо віру як безперечну довіру до Бога, тобто довіру до слів і обіцянок, які Він дає тим, хто шукає Його й живе сподіваннями на справдження слів Божих [7, с. 78]. Бог Авраама, Ісака та Якова завітав до Свого народу в Єгипет (2 М. 3:15) [2, с. 62], відкрився Мойсеєві й закликав «визволити його з єгипетської руки й вивести з цього краю до Краю доброго й широкого, до Краю, що тече молоком та медом» (2 М. 3:8) [2, с. 62]. Мойсей відповів твердою вірою (Євр. 11:29) [2, с. 1123] на заклик Божий, незважаючи на слабкість і можливі перешкоди. Він є посередником між Богом і народом і сповіщає йому волю Божу. Ізраїль, отже, покликаний: «ввірував він у Господа та в Мойсея, раба Його» (Вих. 14:31) [2, с. 74], та «щоб повірив і тобі навіки» (2 М. 19:9) [2, с. 79].

Віра є найголовнішою властивістю Бога, Його вірністю завіту з обраним народом, Його вірності своїм обіцянкам: «Трава засихає, а квітка зів'яне, Слово ж нашого Бога повіки стоятиме» (Іс. 40:8) [2, с. 667]. Така вірність можлива тільки завдяки тому, що Бог живий. Він має вірність завдяки Своїй волі, яка є властивістю Бога. Цей факт характеризує Його і як Самототожнього за сутністю, і як вірну Особистість. Отже, вірність є властивістю Його волі, а також і властивістю Його особистості та Його сутності.

Заклик до віри підтверджується завітом Бога з Ізраїлем, який закликаний бути вірним слову Божому. Відтепер життя Ізраїлю залежатиме від його вірності, з якою він буде підтримувати віру: «Владико Господи, не губи народу Свого, що Ти викупив Своєю величністю, що Ти вивив його з Єгипту сильною рукою» (5 М. 9:26) [2, с. 185], що зробила його народом Божим. Завоювання землі обітованої й заселення Ханаану, не враховуючи численних випадків невірності, було здійснено вірою (Євр. 11:24-

30) [2, с. 1123]. Отже, проголошувати дива минулого, особливо самого виходу, що є свідченням дії Невидимого Бога, означало для Ізраїлю – сповідання віри.

Труднощі, з якими стикався Ізраїль до того, як потрапив у полон, були суворим випробуванням віри обраного Богом народу. Пророки, надіслані Богом постійно викривали ідолопоклонство, надію на власну силу й мудрість, формальність богослужіння, проте віра народу поступово згасала. Тому народ знову спіткало випробування віри Ізраїлю, через узяття Єрусалиму під час його полонення. Він піддався спокусі оголосити власну долю знесиленням Яхве й звернутися до богів Вавилону. Пророки тих часів безперестану проголошували Всемогутнього Бога Ізраїлю (Єз. 27:1-4) [2, с. 793], вбачали в Ньому Скалу свого народу (Іс. 44:10) [2, с. 672]. У своїх зверненнях до народу називали Його Викупителем, Господом сил (Іс. 44:6) [2, с. 672], Тим, на Кого завжди можна покласти надію й не посоромитися (Іс. 40:31; 49:23) [2, с. 668; 678].

Ізраїль переважно не слухав закликів пророків щодо віри: «не слухали слів Моїх» (Єр. 29:19 [2, с. 729]; задля того, щоб почути його, потрібно було повірити пророкам, як Мойсеєві колись. Але на шляху до віри Ізраїлю лежала подвійна перешкода: по-перше, існування лжепророків, по-друге, сама віра в існуванні суворих практичних вимог і законів.

Бог не може не виконати Своїх обіцянок, бо Він вірний обіцянкам. У межах завіту їх виконання залежало від віри, а віри не було в історичному Ізраїлі, тоді віра стала реальністю для пророків, що буде дарована Ізраїлеві в Новому Завіті. Настане той день, коли Господь оновить серця «...і дам Я їм серце одне та дорогу одну, щоб боялись Мене по всі дні» (Єр. 32:39) [2, с. 735], за те, що озлобилися, «ви будете чути постійно та не зрозумієте, і будете бачити завжди, та не пізнаєте» (Іс. 6:9) [2, с. 637] та зможете прийти до віри (Ів. 12:37-43) [2, с. 1006]. Дам закону Свого в середину їхню і на їхньому серці її напишу (Єр. 31:33) [2, с. 733], і слухняність «уставами Моїми будете ходити, а постанови Мої будете стерегти та виконувати» (Єз. 36:27) [2, с. 804], джерело яких – віра.

Нам, християнам, життя яких пролягає між двома пришествями Христа, необхідно вдивлятися у минуле й прийдешнє. У минулому – ясла й порожня гробниця, що через неї було даровано для людей спасіння; у майбутньому – сподівання на зустріч з Христом поза цим світом, своє особисте воскресіння й радість перебування в славі свого Спасителя на віки вічні [4, с. 21]. Новозавітне

служіння постійно орієнтовано на цю надію; Христос є «надія наша» (1 Тим. 1:1) [2, с. 1106] і щоб ми збагатилися надією (Рим. 15:13) [2, с. 103]. Сама ж віра визначається як підстава сподіваного, доказ небаченого (Євр. 11:1) [2, с. 112], а віддані християни – той народ, що береться «прийняти надію, що лежить перед нами, що вони для душі як ківіця, міцна та безпечна» (Євр. 6:18-19) [2, с. 1119].

Увесь Новий Завіт переповнений надією. Він є взірцем для приходьків і подорожніх, що повертаються додому: ми повинні вважати себе чужинцями, що перебувають на дорозі додому (1 Пет. 2:11, Євр. 11:13) [2, с. 1131, 1123]. Кожен, хто справді сподівається сподобитися Ісусові, коли Він прийде, «себе очищає, себе так само, як чистий і він» (1 Ів. 3:3) [2, с. 1137]. Це взірець готовності: ми маємо бути готовими залишити цей світ заради більш тісного й близького спілкування з Господом нашим Ісусом Христом у той час, коли нас прикличуть на суд [9, с. 334]. Також взірець довготерпіння «коли сподіваємось чого не бачимо, то очікуємо того з терпеливістю» (Рим. 8:25) [2, с. 1058]. Це ще й взірець сили: надія надає впевненість і силу, яку ми набуваємо через те, що «теперішнє легке наше горе доставляє у нас у безмірнім багатстві славу вічної ваги» (2 Кор. 4:17) [2, с. 1080].

Надія на Бога та на Його вірність і віра в Його обітниці дають упевненість у тому, на що сподіваємось у майбутньому – «підстава сподіваного, доказ небаченого» (Євр. 11:1) [2, с. 1123] і надає можливість передбачити Його велич. Тому віруюча людина й прагне до цього майбутнього, сподіваючись на нього, бо участь у цьому майбутті залишається проблемним через те, що залежить воно від терплячої й вірної любові, а цю вимогу для грішної людини виконати майже неможливо. Отже, віруюча людина не може покладатися на свої зусилля, щоб досягти такого майбуття, вона може тільки сподіватися на Нього в надії на Всемогутнього Бога, Який може дарувати спроможність любити. Якщо надія, розчинена вірою, буде вкорінюватися в упованні, то зможе надихати життя віруючої людини на очікуване майбуття.

Отже, віра й уповання, надія й любов є різними сторонами складної, але єдиної духовної настанови. Тріада: віра, надія, любов установилася досить зрозуміло тільки в Новому Завіті, радше за все вперше в Павла «Ми згадуємо безперестанку про ваше діло віри, і про працю любові й про терпіння надії на Господа нашого Ісуса Христа» (1 Сол. 1:3) [2, с. 1102], «...а тепер залишаються віра, надія, любов – оцих три; а найбільша між ними – любов» (1 Кор. 13:13) [2, с. 1074].

Бог є любов, і цю любов Він виявляє в усьому, що робить. Павло порівнює віру, надію й любов і доходить висновку, що любов серед них – найбільша [3, с. 545].

«Бог є Любов» – «Любіть одне одного». Перед тим, як досягти верхівки цього одкровення, людина повинна очиститись для того, щоб зрозуміти й прийняти таємницю Божої Любові – таємницю, яку явив своєю смертю Христос. Словом «любов» визначається багато різних явищ – легковажних і зосереджених, духовних і плотських, емоційних та інтелектуальних, застережливих і руйнівних. Люблять жінок, дітей, тварин, речі, батьків, друзів, родину.

Для того, щоб люди мали змогу отримати дар вічного життя, Ісус вимагає від них тільки єдиного – віри. Віра – признання, довіра й вірність стосовно будь-кого [3, с. 328]. Християни отримують свою впевненість і надію в Богові, що відкрився в Ісусі Христі, і кажуть «Амінь!» під час цих особливих взаємин з Богом у Святому Дусі через любов і слухняність, які виражаються в їхньому житті учнів і служителів [3, с. 162]. Надія насправді відіграє найважливішу роль у присутності й владі того правління Царства, що сповідував Ісус. Він промовив до старшини синагоги: «Не лякайся, – тільки віруй!» (Мр. 5:36) [2, с. 932]. І знову ж: «Щодо того твого «коли можеш – то тому хто вірує – все можливе!» (Мр. 9:23) [2, с. 938]. Також Він говорить ще й про сам об'єкт віри: «Майте віру Божу!» (Мр. 11:22) [2, с. 942] та «Через це й кажу вам: Усе, чого ви в молитві попросите, вірте, що одержите – і сповниться вам» (Мр. 11:24) [2, с. 942]. Ця віра повною мірою надає впевненість у величчі й беззаперечній могутності Бога, та ще й насамперед щирю надію на те, що Бог Всемогутній подарує людству вічне життя у Своему царстві, сповненому миру, спокою та любові [5, с. 104].

Християнство є відповідною реакцією людини на Творця як Бога любові. Триєдиний Бог настільки любить своє творіння, «...що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не загинув, але мав життя вічне» (Ів. 3:16) [2, с. 991]. Віра в реальність цієї події, що підтверджує божественну любов, і підкорення їй народжує й підтримує любов до Бога й до ближнього, чого й вимагають від нас дві великі заповіді Христа: «Люби Господа, Бога свого, всім твоїм серцем, і всією душею своєю, і всією своєю думкою. Це найбільша й найперша заповідь. А друга однакова з нею: «Люби свого ближнього, як самого себе» (Мт. 22:37-40) [2, с. 916]. Любов повинна відображати подяку нашу за Божу благодатну любов до нас і наслідувати її

«...і поведіться в любові, як і Христос полюбив вас і видав за вас Самого Себе, як дар жертву Богові на приємні пахощі» (Еф. 5:2) [2, с. 1094].

Любов у Новому Завіті є більше принципом дії, ніж емоції. Мета любові – щось зробити й діяти на благо іншій людині. Любов полягає в тому, щоб зробити добро, не зважаючи на те, приємно чи зручно це особисто нам, чи ні [9, с. 31]. Саме завдяки цій дієвій любові один до одного й можна вирізняти учнів Ісуса. Досконала любов, що є в Ісусові, відтепер розкривається не тільки під час спілкування людей з Ним, а з Його Особистістю. Лише тільки своїм існуванням Ісус демонструє одкровення любові. Він – Людина, Яка втілює діалог Бога з Сином і свідчить про Нього перед людьми [6, с. 361]. Ісус – це Бог, який прийшов жити серед людей у Своїй досконалій любові й сповістити її заклик. У Його особі людина любить Бога, а Бог – людину.

Вселенська любов Ісуса в Дусі явлена людству на горі Голгофі – місці любові й формі, у якій ця любов втілюється через необхідний дар Духу, будуючи в людині «нове серце» (Єр. 31:33) [2, с. 733]. Дух Святий зійшов у день П'ятидесятниці (Дії 2:1-40) [2, с. 1018], згідно з обітницею Христовою (Ів. 14:16) [2, с. 1008] і з того часу існує у світі (Ів. 14:6) [2, с. 1008] через церкву й навчає людей тому, що сказав їм Ісус (Ів. 14:26) [2, с. 1008], даючи їм можливість засвоїти це зсередини, істинним релігійним знанням. Для отримання такого знання всі люди рівні між собою, незважаючи на час або країну світу, чи були вони свідками життя Ісусового на Землі, а чи ні. Кожна людина має потребу в Дусі, задля того, щоб мати змогу сказати: «Отче!» (Рим. 8:15) [2, с. 1057] і прославляти Христа (Ів. 16:14) [2, с. 1008]. Так впливається в нас любов, що нас спонукає (2 Кор. 5:14) [2, с. 1090], так, що ніщо не може нас відокремити від Божої любові (Рим. 8:35-39) [2, с. 1057] і вона готує нас до заключної зустрічі в любові, коли ми спізнаємо, подібно до того, як ми спізнані (1 Кор. 13:12) [2, с. 1086].

Людина, яку так веде Дух, щоб вести зі своїм Спасителем діалог любові, християнин наближається до сутності самої таємниці Божої. Не зразу ж то Бог одкриває Хто Він, а говорить, діє, закликає, й людина цим шляхом піднімається до пізнання більш глибинного. Віддавши Свого єдиного Сина, Бог являє світові, що Він Той, Хто дарує з Себе любов (Рим. 8:32) [2, с. 1057], перебуваючи в постійному діалозі любові зі своїм Отцем і відкриваючи цим, що Він і Отець – одне від вічності (Ів. 10:30) [2, с. 1002] і що і Він Сам – Бог (Ів. 1:1) [2, с. 989]: «Єдинородного від Отця, що в Отцевому лоні» являє нам Бога, якого «ніхто ніколи не бачив» (Ів. 1:18) [2, с. 990]. Бог цей – Ісус та Його Отець у єдності Духа Божого. «Бог є

любов» – так сформулював «улюблений учень», який на собі відчув любов і віру, останнє слово зі слів (1 Йона 4:8,16) [2, с. 1062]. З усіх слів людських, з усією величчю й багатством їх, саме слово «любов» може краще за все дати визначення й прозоріння таємниці Бога – Трійці, вічного й взаємного дару Бога Отця, Сина й Духа.

Бог є Істиною і Благом, вірним і надійним, саме як Любов, що явила Себе людям. Вірність і надійність Бога ґрунтується на Його любові, а віра й надія, яку має людина, стають вірою в любов і надією на любов. Отже, у Новому Завіті центральною й головною властивістю Бога є така Любов, приклад якої нам показав Ісус своєю смертю.

Відносини особистої любові і є спасіння, спасає Особистість Бог, тому що любить; спасає особистість людини тому, що любить цю людину. Через те, що людина любить Бога, вона сприймає Його як свого особистого спасителя. У наверненні до Бога, до покаяння й у самій вірі вже є любов. Виправданням для людини і є Сам Бог – любов, Який любов'ю-благодаттю за любов віри спасає Свого люблячого. Любов – це і є суть євангельської віри.

Віра, надія й любов тісно взаємопов'язані. Людина, яка знаходить любов, знаходить і віру, і надію. Утративши надію, марною стає віра, згасає любов. Проте коли приходиться віра, то набирає сили ніжності, чуттєвої стійкості й розуміння любові. Віра ніби непомірна невидима сила наділяє особливим змістом життя людини. Саме тоді розпускається квітка надії. Надії на краще життя, надії на порозуміння з близькими й найголовніше – надії на спасіння душі й зустріч зі Спасителем у Царстві Божому.

Отже, мисляча людина може дійти висновку щодо подальшого свого життя. Якщо є у світі безмежна любов, то вся вона починається з милосердного Бога, який віддав Свого Сина Ісуса Христа на смерть за кожного з нас, коли ми були ще грішними. Ця любов дає надію на вічне спасіння та єднання людини з Богом в обіймах Творця на Небесах. Але є одна умова: людина має щиро повірити в існування Сина Божого Ісуса Христа, Його смерть і воскресіння для нашого виправдання. Тож верхівкою тріади: віра, надія й любові є саме віра, бо ж вона відчиняє двері до любові, яка, зі свого боку, дарує надію на спасіння.

Висновки. Людина, яка є безперечним створінням Божим, має постійно не тільки впевнено йти на довгоочікувану зустріч з Творцем. Вона має перебувати в постійному пошуку тієї єдиної правильної й непохитної волі Божої щодо свого, такого короткого й швидкоплинного життя. Кожен день має бути сповнений непохитною вірою в Сина Божого, безкінечною надією на вічне спасіння

й безмежною любов'ю до Бога й тих людей, які оточують нас щодня. Просто любити своїх рідних і близьких та ще й тих, хто любить нас, але дуже непросто зрозуміти й полюбити тих, хто нас кривдить і ображає. Тому Ісус казав: «любіть своїх ворогів, робіть добро, позичайте, не ждучи нічого назад, – і ваша за це нагорода великою буде» (Лк. 6:32-35) [2, с. 959]. Отже,

формування світоглядних категорій віри, надії, любові в особистому житті людини – постійна праця, що потребує чималих зусиль самої людини, яка бажає змінюватися. Тому розкриття сутності концепту віри як першого кроку до пізнання любові Божої й надії на Нього ніколи не втратить своєї актуальності.

Список використаних джерел

1. Барнуэл К. Ключевые понятия Библии / Кэтрин Барнуэл; пер. с англ. – СПб.: Христианское общество «Библия для всех», 2000. – 481 с.
2. Біблія або книги Святого Письма Старого і Нового Заповіту / пер. Івана Огієнка. – Українське Біблійне Товариство, 2002. – 1159 с.
3. Евангельский словарь библейского богословия / под ред. Уолтера Элзулла. – СПб.: Христианское общество «Библия для всех», 2004. – 1231 с.
4. Клайв Л. Просто християнство / Клайв Льюис; пер. с англ. – Чикаго, 1990. – 217 с.
5. Левенко Т. Теологія: навчальний посібник / Т. Левенко, Г. Христокін. – К., 2015. – 229 с.
6. Ледд Д. Богословие Нового Завета / Д. Ледд; пер. с англ. – СПб.: Христианское общество «Библия для всех», 2003. – 800 с.
7. Пакер Дж. Основы богословия / Джеймс Пакер; пер. с англ. – СПб.: Шандал, 2001. – 336 с.
8. Сабадишин Р. О. Філософські основи духовно-морального виховання / Сабадишин Р. О., Коробко Л. Р., Масюк П. М. // Наукові записки. Серія «Психологія і педагогіка». – Острог: Вид-во Національного університету «Острозька академія». – 2012. – Вип. 21. – С. 149–150.
9. Шнакенбург Н. Етичне послання Нового Завіту / Н. Шнакенбург. – К.: Дух і літера, 2005. – С. 54.

Рецензент: Сегеда Н.А. – д.пед.н., професор

Відомості про автора:

Віролайн Оксана Василівна
vera.77.147@gmail.com

КЗО «ДСЗШ I-III ст. № 147 ім. В'ячеслава Чорновола»
ДМР (м. Дніпро)
вул. Лебедева-Кумача, 59, м. Дніпро,
Дніпропетровська область, 49145, Україна

doi: <http://dx.doi.org/10.7905/nvmdpu.v0i17.1621>

Матеріал надійшов до редакції 27. 11. 2016 р.
Прийнято до друку 13.12.2016 р.

References

1. Barnwell, K. (2000). *Key Biblical Terms.. Tran. from English*. SPb: Christian Society "The Bible for Everybody". [in Russian]
2. *The Bible or the Holy Scriptures of the Old and New Testament. Tran. by Ivan Ohienko (2002)*. Ukrainian Biblical Society. [in Ukrainian]
3. Elwell, W., ed. (2004). *The Evangelic Dictionary of the Biblical Theology*. SPb: Christian Society "The Bible for Everybody". [in Russian]
4. Clive, L. (1990). *Mere Christianity. Tran. from English*. Chicago. [in Russian]
5. Levenko, T. (2015). *Theology: study guide*. Kyiv. [in Ukrainian]
6. Ladd, G. (2003). *A Theology of the New Testament. Tran. from English*. SPb: : Christian Society "The Bible for Everybody". [in Russian]
7. Parker, J. (2001). *Basics of Theology. Tran. from English*. SPb: Shandal. [in Russian]
8. Sabadyshyn, R. O., Korobko, L. R., Masiuk, P. M. (2012). Philosophical grounds of spiritual and moral education. *Naukovi zapysky. Series "Psychology and Pedagogy"*. Ostroh: Publishing of the National University "Ostroh Academy". Issue 21, 149–150. [in Ukrainian]
9. Shnakenburg, N. (2005). *Ethical Epistle of the New Testament*. Kyiv: Dukh i litera, 54. [in Ukrainian]

Information about the authors:

Virolainen Oksana Vasylivna
vera.77.147@gmail.com

KZO «DSZSH I-III stages № 147
named after Viacheslav Chornovol» DMR (Dnipro)
59 Lebedieva-Kumacha St., Dnipro,
Dnipropetrovsk region, 49145, Ukraine

doi: <http://dx.doi.org/10.7905/nvmdpu.v0i17.1621>

Received at the editorial office 27. 11. 2016.
Accepted for publishing 13.12.2016p